

[Jens Thoft]

»Man sætter spørgsmålstegn ved effektiviteten af en række af de restriktive foranstaltninger, eftersom det er muligt at skaffe sig de samme produkter på andre markeder, og eftersom visse EF-lande ikke er tilsluttet COCOM, og man anser det derfor for hensigtsmæssigt, at COCOM-lister kun vedrører sikkerhedsrelevante teknologier, som i øvrigt ikke handles på det frie marked.«

Jeg mener, at hvis man kigger på denne meget, meget kritiske Toussaintbetænkning, får man virkelig indtryk af en meget voldsom konflikt mellem EF på den ene side og USA på den anden side. Og hr. Flemming Hansen må altså forstå, at det ikke blot er mit standpunkt, men også Europa-Parlamentets.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Jeg skal ikke afvise det, der står i den rapport, hr. Jens Thoft henviser til. Jeg ved f.eks. ikke, med hvilket flertal den er vedtaget. Det kan godt være, jeg burde vide det, men jeg beklager, jeg ved det ikke.

Men jeg synes, ministeren sagde det, og jeg sagde også ganske tydeligt, at jeg kan tilslutte mig ministerens holdning, at såfremt USA har misbrugt reglerne, skal de enkelte tilfælde tages op. Det er dog et tilsagn om, at hvis der er sket noget urimeligt og forkert, vil vi tage det op, så jeg tror ikke, at uenigheden på det punkt er så stor.

Rahbæk Møller (SF):

»Dansk industri mister eksport for milliarder«, siger Industrirådets eksportkonsulent, Marianne Castenskjold, til det norske tidsskrift Ny Teknik. Det er COCOM-reglerne og den begrænsning af eksporten til Østeuropa, de medfører, der har den effekt. Det blev endda sagt i 1988, længe før Jerntæppet begyndte at ruste. Det er den ene side af sagen, og den er i sig selv alvorlig nok. Danmark har et kraftigt behov for øget eksport på grund af valutagælden, og med ændringerne i Europa bliver de østeuropæiske lande snart markeder af afgørende betydning.

Men den anden side er lige så alvorlig. De østeuropæiske lande har et massivt behov for modernisering af deres industrier, deres kommunikationssystem osv. Fra vesteuropæisk, herunder dansk, side stilles der store midler til

rådighed for at hjælpe dem hermed, og så er det rent ud sagt tåbeligt, at vi samtidig opretholder regler, der netop sigter mod at begrænse de østeuropæiske landes adgang til avanceret teknologi. Specielt på miljøområdet har de østeuropæiske lande brug for en kraftig teknologisk oprustning, både i deres egen og i vor interesse. Det er det glade vanvid, når COCOM-reglerne kan stille sig i vejen herfor.

Jeg vil godt tilføje, at jeg er meget enig med hr. Flemming Hansen, der gør opmærksom på, at specielt på kommunikationsområdet er der ingen tvivl om, at moderne teknologi har spillet en rolle for udviklingen i Østeuropa, at det gerne skulle fortsætte, og at man derfor skulle have adgang til moderne kommunikationsudstyr.

Det er ikke kun de direkte begrænsninger, der spiller en rolle. Lige så kedelig er den forsinkelse, som reglerne medfører. F.eks. tog det 3 år at få tilladelse til at lægge et 140 megabit-kabel mellem Bornholm og Polen, og så indebærer tilladelsen endda kun nedlægning af selve kablet. Alt avanceret følgeudstyr må kun stå på Bornholm og ikke i Polen.

Dette eksempel er naturligvis ekstremt, men ansøgningstider på et halvt år eller mere er ganske almindelige, og det kræver ikke meget kendskab til forretningspraksis at forstå, at ventetider af denne størrelsesorden og den usikkerhed, de medfører, bremser for megen eksport. Virkningen af ventetid og usikkerhed er formodentlig større end virkningen af selve forbudet.

Det skal erkendes, at reglerne er blevet lempet. Bukseknapper og baseballbats er for længst fjernet fra listerne over strategiske produkter. Men der er stadig væk alt for meget tilbage. Jeg har allerede nævnt telefonudstyr, jeg kunne også nævne pc'ere over en vis størrelse.

Det er ikke de vesteuropæiske lande, der ønsker stramme regler. Tværtimod har de fleste vesteuropæiske lande og EF talt for en kraftig opblødning af reglerne, men USA har foreløbig stået for en stram holdning. Det skyldes koldkrigsmentalitet og formodentlig også amerikanske handelspolitiske interesser. Begivenhederne i forbindelse med lempelserne af reglerne over for Kina tyder f.eks. på, at den slags motiver ikke står amerikanerne fjernt.

Det hører med i billedet, at det ikke kun er COCOM-reglerne, der generer handelen. De interne amerikanske regler kan i mange tilfæl-